

Leone X al doge

Redazione originale in copia presso
SANUTO XVI, 50¹.

Leo Papa X. Dilecte fili etc.²

Postquam³ Deus⁴ Maximus statuit felicis recordationis Iulium secundum Romanum pontificem ex hoc laborioso vitae mortalis curriculo ad illam beatissimam piorum sedem et patriam atque ad se unde venerat revocare, ille autem rebus omnibus quae ad proxime obituros pertinent sancte compositis, ad extremum unctus de⁵ vita placide constanterque decessisset, quod quidem die XXI februarii fuit, Nos, qui tunc cardinalem gerebamus, atque coeteri⁶ ex eodem collegio fratres, cum eius funeri exequisque celebrandis statutum tempus dedissemus, Sancti Spiritus aura et nostri Salvatoris illuminatione praecibus omnibus invocata in unum convenimus conclavium, quae fecimus ut futurum pontificem de more crearem. Itaque, quemadmodum Illi placuit, qui Petrum elegit, ut Sui Vicarium in terris gereret, cuius deinceps munus⁷ reliqui summi pontifices gesserunt,⁸ omnium cardinalium vota, omnes ad unum sententiae, nos in eius locum die XI mensis martii elegerunt⁹ et summum pontificem creaverunt. Quod nobilitati tuae significandum per nostras¹⁰ litteras fuimus,¹¹ te atque rempublicam tuam magno amore complexi sumus, a paternae caritatis affectu atque officio¹² post haec¹³ plane non discessuros, sed etiam, ut cogitares, pro tua in nos quidem adhuc omni tempore, in sedem autem apostolicam cum spe¹⁴ alias tum vero proxime bene cognita illustri singularique pietate ac observantia, confidere nos te senatumque illum¹⁵ tuum, qui gravissimum¹⁶ semper est habitus, omnes vestros¹⁷ cogitatus in Domini semita dirigentes, praeterita vestra laudabilia officia¹⁸ atque studia etiam superatos¹⁹ effecturosque quantum in vobis erit, ut et huius almae sedis, reverentia dignitasque augeatur et fessi iam bellis omnium qui recte sentiunt animi respirare tandem et quietis ac securitatis tempora sperare atque aspicere possint, quod quid honestius quidve utilius²⁰ tentandum conandumque abste²¹ suscipiatur, non facile reperies aut in quo plus a Deo gratia plus ab hominibus²² commendationesque²³ promerere.²⁴

Datum Romae²⁵ apud s. Petrum sub anulo piscatoris die 14 martii 1513, ante nostram²⁶ coronationem. Petrum Bembus.²⁶

(A tergo): Dilecto filio nobili viro Leonardo Loredano duci Venetiarum.²⁶

Prima redazione del Cod. Vatic.
Duci Venetiarum.

Cum Iulius secundus pontifex maximus quem quidem ex hac laboriosa hominum peregrinatione ad illam beatissimam piorum patriam coelum ad se unde venerat revocare Deus Opt. Max. constituerat rebus omnibus quae ad proxime obituros pertinent sancte compositis, ad extremum unctus nono cal. mart. placide constanterque decessisset: ego, qui tum cardinalem gerebam caeterique ex eodem collegio fratres eius funeri more maiorum celebrando praestitutum tempus cum dedissemus, flantis de coelo favoris auram suppliciter precati quae coepta nostra cogitationesque secundaret, unum in locum in Vaticano convenimus conclavimus fecimus ut novum pontificem de more legeremus. Itaque quemadmodum illi placuit, qui Petrum legit, ut suum vicarium in terris gereret, cuius deinceps vicem reliqui summi pontifices gereremus, omnium cardinalium suffragia me in demortui locum ad diem quintum idus martias legerunt et summum pontificem creaverunt; quam quidem ego creationem meam tibi significare his litteris volui non solum ut scires me qui profecto quamdiu inter cardinales fui te remque publicam tuam magno amore sum complexus a paterni animi benevolentia atque officio posthaec plane non discessuram, sed etiam ut cogitares pro tua in me certe adhuc quidem omni tempore, in rempublicam autem cum saepe alias tum vero proxime bene cognita illustri singularique pietate confidere nos te senatumque istum tuum, qui gravissimus semper est habitus, omnes vestras cogitationes nos pacis ad nomen signumque convertentes praeterita vestra laudabilia officia atque studia etiam superatos effecturosque quantum in vobis erit ut huius reipublicae reverentia dignitasque augeatur et fessi iam bellis omnium qui recte sentiunt animi respirare et quietis ac securitatis tempora sperare atque aspirare aliquando tandem possint: quod quid honestius, quidve utilius abste tentandum conandumque suscipiatur non facile reperies aut in quo plus tibi a Deo gratiae, plus ab hominibus verae laudis atque gloriae parias.

Dat. prid. id. martias MDXIII ante coronat. Roma [sic].

¹ Le varianti del Cod. Ambros. sono indicate nelle note con A. — ² A: Duci Venetiarum. — ³ A: Postquam. — ⁴ A: Optimus Max. — ⁵ A: e. — ⁶ A: caeteri. — ⁷ A: vicem. — ⁸ A: gereremus. — ⁹ A: legerunt. — ¹⁰ Manca in A. — ¹¹ A: duximus, non solum ut scires nos, qui profecto quamdiu inter cardinales fuimus. — ¹² A: officio. — ¹³ A: hac. — ¹⁴ A: soepe. — ¹⁵ A: istum. — ¹⁶ A: gravissimus. — ¹⁷ A: nostros. — ¹⁸ A: officia. — ¹⁹ A: superatos. — ²⁰ Qui in A segue: abs te. — ²¹ manca in A. — ²² Qui in A segue: laudis. — ²³ A: commendationisque. — ²⁴ A: promerere. — ²⁵ Apud — piscatoris manca in A. — ²⁶ manca in A.